

РЕШЕНИЕ

№ 3651

гр. Варна, 24.11.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ВАРНА, 41 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и четвърти октомври през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: С.Т.

при участието на секретаря Х.. И.
като разгледа докладваното от С.Т. Гражданско дело № 20223110102592 по описа за 2022 година

за да се произнесе взе предвид следното:

Производството по делото е образувано по искова молба от Г. А. Н. – Ч., с ЕГН ***** и адрес гр***, чрез пълномощника адв. П. Й. Н. – АК ***срещу ***, с ЕИК *** и седалище и адрес на управление гр. *** с която е предявен иск с правно основание чл.55, ал.1, пр.1 от ЗЗД за осъждане на ответното дружество да заплати на ищцата сумата от 123.60 лв. /сто двадесет и три лева и шестдесет стотинки/, представляваща сбор от платена при начална липса на основание сума, заплатена на ответника като такса за оценка на риска съгласно Договор за потребителски кредит № ***г.

В **исковата молба** се твърди, че на ***г. между страните е сключен Договор за потребителски кредит № ***, по силата на който ответното дружество предоставило на ищцата заем в размер на 1030 лева за срок от 14 месеца, при годишен лихвен процент 21,24% и годишен процент на разходите 47,15 %.

В договора било предвидено заплащане на еднократна такса за оценка на риска в размер на 123,60 лева, която е дължима при подписване на договора, финансира се от кредитора и се възстановява от потребителя с дължимите месечни вноски, съгласно погасителния план.

Ищцата поддържа, че заплащането на сума като такса оценка на риска е извършено без правно основание. Клаузата в договора била нищожна като противоречаща на добрите нрави. Налице била значителна липса на еквивалентност и насрещните престации, която можела да се приеме за противоречие с добрите нрави като граница на свободата на

договаряне. Клаузата за възнаграждение за допълнителна услуга – такса за оценка на риска, противоречала и на императивната правна норма на чл.10а, ал.2 ЗПК, което отново водело до извод за нищожност на клаузата. Дейностите, за които ответникът претендирал дължимост на такса за допълнителна услуга били във връзка с изпълнение на задълженията на страните по договора и за тях не се дължало заплащане от кредитополучателя на основание чл.10а, ал.2 ЗПК.

Твърди още, че в ГПР по договора не е включено оскъпяването на кредита при ползване на услуга такса за оценка на риска и така се целяло заобикаляне на установения в чл.19, ал.4 ЗПК праг на годишния процент на разходите, а именно пет пъти размер на законната лихва. При добавяне на тази такса, ГПР по кредита надхвърляло размера по чл.19, ал.4 ЗПК.

На следващо място се излагат доводи за недействителност на договора поради нарушение на изискванията на чл.10, ал.1, чл.11, ал.1, т.7-12 и чл.20 и ал.2 и чл.12, ал.1, т.7-9 ЗПК. При извод за недействителност на договора за потребителски кредит, потребителят връщал само чистата стойност на кредита, но не дължал лихва или други разходи по кредита, поради което недължимо било и заплащането на такса за оценка на риска.

Ищцата заявява, че е изплатила изцяло задълженията си по процесния договор за кредит, така както са изискани от ответното дружество. Сумата то 123.60 лева платена като такса за оценка на риска била платена без основание, поради което и подлежала на връщане.

В срока по чл.131 от ГПК е постъпил отговор от ответника, с който оспорва исковата претенция като неоснователна.

В табличен вид излага доводи за спазване на цитираните в чл.22 ЗПК разпоредби.

Таксата за оценка на риска не била свързана с усвояването на кредита и плащането на същата не обуславяло дали потребителят ще усвои кредита или не. Същата покривала разходи извършени от банката към момента на сключване на договора и непосредствено след него. Таксата се включвала в „разходите“ по кредита, които заедно с ГЛП формират ГПР. В предоставения на потребителя Стандартен европейски формуляр за предоставяне на информация за потребителски кредити, банката предоставила предварителна информация за „всеки друг разход“ свързан с договора за кредит, а именно таксата в размер на 123.60 лева.

В условията на евентуалност се въвежда възражение за погасяване по давност и не се дължи връщане на получената като такса оценка на риска сума.

Ответникът моли за отхвърляне на предявеният иск и за присъждане на направените по делото разходи.

В открито съдебно заседание страните не изпращат представител. В писмени молби, постъпили преди заседанието заявяват, че поддържат изложеното в исковата молба и отговора по нея и правят искане за присъждане на разходи.

СЪДЪТ, преценявайки събраните, по делото доказателства, по реда на [чл. 12 от ГПК](#) и [чл. 235, ал. 2 от ГПК](#), приема за установено следното **от фактическа страна и**

формулира следните изводи **от правна страна**:

С протоколно определение от 24.10.2022г. е прието за безспорно между страните и ненуждаещо се от доказване сключването на Договор за потребителски кредит № *** и предоставянето на заемната сума на ищцата, както и погасяване на всички задължения на ищцата по този договор, включително сума в размер на 123.60 лева претендирана от ответното дружество като такса за оценка на риска.

Спорно между страните е дали клаузата в договора предвиждаща заплащане на такса за оценка на риска е нищожна като противоречаща на закона и на добрите нрави, както и дали договорът за кредит е сключен при нарушение на разпоредбите на чл.22 ЗПК..

Съгласно представения договор /л.10-15/, ответното дружество е предоставило на ищеца заем в размер на 1030 лева за срок от 14 месеца. В договора е предвидено заплащане на еднократна такса за оценка на риска в размер на 123,60 лева, която се финансира от кредитора и се възстановява от потребителя с дължимите месечни вноски съгласно погасителния план към договора. Според твърденията на ответника и представения договор за кредит таксата за оценка на риска е платима при подписване на договора, но включена в месечните вноски за улеснение на кредитополучателя. Оценката на риска логически предхожда сключването на договора, поради което тази дейност касае усвояването на кредита, във връзка с което кредиторът не може да изисква заплащане на такси и комисионни, на основание чл. 10а, ал. 2 ЗПК. Отделно от това, обсъжданата клауза противоречи също и на императивната разпоредбата на чл. 16 ЗПК, която предвижда императивно задължение за кредитора да оцени кредитоспособността на потребителя преди да предостави кредит на последния. Клаузата, с която е уговорена такса за оценка на риска прехвърля върху самия длъжник финансовата тежест от изпълнението на задълженията на финансовата институция за предварителна оценка на платежоспособността на кандидатстващите за кредит, вменени й с нормата на чл. 16 от ЗПК, води до неоправдано допълнително увеличаване на размера на задълженията по договора.

По изложените съображения съдът намира, че клаузата в процесния договор за кредит за заплащане от ищцата на сума в размер на 123.60 лева е нищожна поради противоречие със закона и за ответното дружество не е възникнало твърдяното от него основание за получаване и задържане на тази сума.

С отговора на исковата молба е въведено възражение за изтекла в полза на ответника погасителна давност. От представената от ответника и неоспорена от ищцата справка за погасяванията по процесния договор за кредит, ищцата е погасила изцяло задълженията си по договора на 26.05.2016г., включително и задължението в размер на 123.60 лева, претендирано като такса за оценка на риска. Към 26.05.2016г. процесната сума в размер на 123.60 лева е получена от ответното дружество в пълен размер и от този момент е започнала да тече общата 5-годишна давност по чл.110 ЗЗД. Изискуемостта на вземането за получена при начална липса на основание сума настъпва с получаването на тази сума от ответника и това е момента, от който започва да тече погасителната давност за вземенето. Исковата претенция е предявена на 28.02.2022г., след като на 27.05.2021г. е изтекла

погасителната давност за процесното вземане, поради което и искът следва да бъде отхвърлен на това основание. Възражението за погасяване по давност на вземането е своевременно направено и основателно по изложените по-горе съображения.

С оглед изхода от спора ответникът има право на поискани и доказано сторени разноси. Дружеството е представлявано от юрисконсулт в производството и следва да му бъдат присъдени разноси, които съдът определя в размер на 100 лева. При определяне на възнаграждението съдът следва да съобрази както максималния размер на възнаграждението според вида на делото, определен по реда на чл. 37 от Закона за правната помощ, така също действителната фактическа и правна сложност на спора и да извърши преценка за съразмерност между вземането, което ищцата е предявила в размер на 123.60 лева и дължимото в полза на ответното дружество юрисконсултско възнаграждение.

Водим от горното, Варненски районен съд

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявения от Г. А. Н. – Ч., с ЕГН ***** и адрес гр*** срещу ***, с ЕИК *** и седалище и адрес на управление гр. *** предявен иск с правно основание чл.55, ал.1, пр.1 от ЗЗД за осъждане на ответното дружество да заплати на ищцата сумата от 123.60 лв. /сто двадесет и три лева и шестдесет стотинки/, представляваща сбор от платена при начална липса на основание сума, заплатена на ответника като такса за оценка на риска съгласно Договор за потребителски кредит № ***г., поради погасяване по давност на вземането.

ОСЪЖДА Г. А. Н. – Ч., с ЕГН ***** и адрес гр*** **ДА ЗАПЛАТИ на *****, с ЕИК *** и седалище и адрес на управление гр.***сумата от **100 лв. /сто лева/**, представляваща направени по делото разноси, на основание чл.78, ал.3 ГПК.

РЕШЕНИЕТО подлежи на въззивно обжалване пред Варненски окръжен съд, в двуседмичен срок от получаване на съобщението от страните, че е изготвено и обявено.

Препис от настоящето решение да се връчи на страните по делото, заедно със съобщението за постановяването му на основание чл. 7, ал. 2 от ГПК.

Съдия при Районен съд – Варна: _____